

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

Pentru aprobarea NOTEI DE FUNDAMENTARE PRIVIND NECESITATEA ȘI OPORTUNITATEA EFECTUĂRII CHELTUIELILOR DE INVESTIȚII AFERENTE PROIECTULUI „EXTINDEREA SI MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII DE MONITORIZARE SI CONTROL A CALITĂȚII AERULUI ÎN SCOPUL CREȘTERII ACURATEȚEI INFORMAȚIILOR SI A CAPACITĂȚII DE RĂSPUNS LA EPISOADELE DE POLUARE”

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 42 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. - Se aprobă Nota de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor de investiții aferente proiectului „Extinderea si modernizarea infrastructurii de monitorizare și control a calității aerului în scopul creșterii acurateții informațiilor și a capacității de răspuns la episoadele de poluare”, prevăzută în anexa care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art. 2. - Finanțarea proiectului de investiții prevăzut la art. 1 se va realiza din fonduri externe nerambursabile, prin bugetul Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație, conform programelor de investiții publice aprobate potrivit legii.

Art. 3. - Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor răspunde de modul de utilizare a sumelor aprobate potrivit prevederilor prezentei hotărâri.

PRIM-MINISTRU
NICOLAE – IONEL CIUCĂ

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
REFERITOARE LA NECESITATEA ȘI OPORTUNITATEA EFECTUĂRII
CHELTUIELILOR DE INVESTIȚII AFERENTE PROIECTULUI „EXTINDEREA ȘI
MODERNIZAREA INFRASTRUCTURII DE MONITORIZARE ȘI CONTROL A
CALITĂȚII AERULUI ÎN SCOPUL CREȘTERII ACURATEȚEI INFORMAȚIILOR
ȘI A CAPACITĂȚII DE RĂSPUNS LA EPISOADELE DE POLUARE ”

1. Context general

Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor în calitate de beneficiar pe POIM (Axa prioritară 4) - Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric, a încheiat cu Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene contractul de finanțare nr. 619/04.08.2021, pentru implementarea Proiectului „Extinderea și modernizarea infrastructurii de monitorizare și control a calității aerului în scopul creșterii acurateței informațiilor și a capacității de răspuns la episoadele de poluare (Cod SMIS 2014+ 139943)”. Perioada de implementare a proiectului este de 24 de luni cu un buget total de **57.032** mii lei.

Proiectul răspunde obiectivului Programului Operațional Infrastructura Mare (Axa prioritară 4) - Protecția mediului prin măsuri de conservare a biodiversității, monitorizarea calității aerului și decontaminare a siturilor poluate istoric, prin implementarea de acțiuni cuprinse în prioritatea de investiții 6e, privind îmbunătățirea mediului urban și promovării măsurilor de reducere a poluării aerului. Acest proiect susține eforturile și realizările proiectului "Îmbunătățirea Sistemului de Evaluare și Monitorizare a Calității Aerului la nivel național" și contribuie la dezvoltarea capacităților mobile de monitorizare, inspecție și control, conform cu cerințele directivei 2008/50/CE, în vederea asigurării unui mediu sigur al calității vieții.

Obiectivul general al proiectului îl reprezintă îmbunătățirea sistemului național de evaluare și monitorizare a calității aerului, și implică extinderea și modernizarea infrastructurii de monitorizare a calității aerului din administrația instituțiilor aflate în subordinea autorității publice centrale pentru protecția mediului cu scopul creșterii acurateței informațiilor specifice și a capacității de răspuns la episoadele de poluare în vederea îmbunătățirii condițiilor de mediu din zona urbană și promovarea măsurilor de reducere a poluării aerului.

2. Obiectivele specifice ale proiectului

- Eficientizarea monitorizării calității aerului înconjurător desfășurată de către autoritățile responsabile de politica publică în domeniu

În calitate de autoritate publică centrală pentru protecția mediului, Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor (M.M.A.P.) prin Agenția Națională pentru Protecția Mediului (A.N.P.M.) și Garda Națională de Mediu (G.N.M.) are ca obiectiv continuu monitorizarea calității aerului înconjurător, respectiv adaptarea și alinierea continuă la standardele, normativele și legislația UE în vigoare. Ca urmare a evaluării situației actuale a monitorizării calității aerului la nivel național, au fost identificate nevoile și lipsurile Rețelei Naționale de Monitorizare a Calității Aerului (RNMCA) ce necesită remedieri / îmbunătățiri urgente. Astfel, se are în vedere dotarea Agențiilor pentru Protecția Mediului (APM) din subordinea ANPM cu 21 de stații mobile (autolaboratoare) și a Gărzii Naționale de Mediu cu 46 de sisteme aeropurtate, echipate

conform specificațiilor impuse prin directivele europene de monitorizare a calității aerului. Datele colectate de aceste sisteme vor putea completa, ulterior implementării prezentului proiect, bazele de date deja existente pentru calitatea aerului.

- **Optimizarea metodelor de monitorizare și a timpului de răspuns pe baza sistemului integrat mobil pentru monitorizarea calității aerului (SIMMCA).** Extinderea și modernizarea infrastructurii de monitorizare a calității aerului, acest obiectiv are drept rezultat achiziția a 21 de stații mobile de monitorizare a calității aerului, care vor intra în directă utilizare a ANPM/APM, acestea fiind echipate conform legislației în vigoare (compușii monitorizați fiind gaze SO₂, NO_x, NO₂, COV, particule în suspensie (PM_{2.5}, PM₁₀), la care se adaugă H₂S și NH₃). Astfel, este îmbunătățită acoperirea națională a sistemului integrat mobil pentru monitorizarea calității aerului (SIMMCA), și este vizată creșterea capacității de răspuns a autorității în eventuale evenimente de poluare / solicitări ale cetățenilor.

- **Extinderea capabilităților MMAP/ANPM/APM de monitorizare a calității aerului în cazul evenimentelor cu impact asupra mediului pe termen scurt și mediu.** Prin achiziția în cadrul activității A1 a sistemelor mobile de monitorizare a calității aerului, cât și prin actualizarea metodologiei de operare și raportare la nivel național a datelor de calitate a aerului furnizate de aceste sisteme, se va extinde capabilitatea MMAP/ANPM/APM de monitorizare a calității aerului în cazul evenimentelor cu impact asupra mediului pe termen scurt și mediu. În prezent, datorită gradului de uzură și a numărului redus de autolaboratoare operate de către ANPM/APM, nu poate fi realizată o acoperire eficientă a teritoriului României într-un timp cât mai scurt în cazul unor evenimente de poluare / solicitări ale cetățenilor. Prin achiziția acestor noi sisteme, ca urmare a implementării prezentului proiect, se va asigura acoperirea la nivel național, totodată fiind redus timpul de răspuns și intervenție. Prin includerea datelor provenite de la stațiile de monitorizare și a celor provenite de la aceste noi sisteme în bazele de date naționale, prognoza, evoluția și impactul asupra mediului pe termen scurt și mediu vor fi cuantificate eficient, permițând elaborarea în timp util a unor măsuri, cât și implementarea unor acțiuni de diminuare sau reducere a impactului.

- **Ridicarea nivelului de acuratețe a informațiilor furnizate de autoritățile responsabile pentru protecția mediului**

Activitatea cotidiană de control și prevenție a poluării în atmosferă implică un grad ridicat de acuratețe al datelor colectate în teren, cât și un timp redus de acțiune. Proiectul vine în sprijinul autorităților cu atribuții în domeniul controlului și prevenției poluării (MMAP/GNM), prin dotarea GNM cu sisteme unice și moderne aeropurtate fără pilot (sisteme UAV) echipate cu sisteme de senzori pentru o gamă vastă de poluanți din atmosferă. Acest obiectiv este implementat prin activitatea A2. Dezvoltarea infrastructurii de inspecție și control având ca rezultat major: sistemul național aeropurtat pentru identificarea surselor de emisie în cazul unor episoade de poluare, care include 46 sisteme UAV, echipate cu: - 45 module de senzori pentru monitorizarea calității aerului; - 45 module de senzori pentru monitorizarea gazului de depozit provenit de la deșeurile menajere; - 15 module de senzori pentru monitorizarea incineratoarelor de deșeuri; - 5 module de senzori pentru monitorizarea compușilor rezultați din industria prelucrării lemnului; - 2 module de senzori pentru monitorizarea următorilor compuși: metil mercaptan, HCN, HCl, CS₂, Cl₂. Fiecare sistem UAV va fi dotat cu camera de termoviziune, câte un modul de senzori pentru monitorizarea calității aerului și modul de senzori pentru monitorizarea gazului de depozit al deșeurilor menajere. Celelalte module de senzori vor fi distribuite uniform la nivel național, pentru cele 8 regiuni.

- Creșterea nivelului de încredere în autoritățile de mediu naționale și locale prin informarea promptă a populației

În prezent, datorită capacității reduse a autorităților de a comunica cetățenilor într-un timp scurt și în mod eficient informații privind episoadele de poluare, încrederea populației în acestea este extrem de redusă. Ca urmare a dezvoltării bazei materiale și metodologice a MMAP / ANPM / GNM (prin implementarea activităților A1 și A2), autoritățile vor fi capabile să furnizeze, într-un timp redus și eficient, date și informații cu un grad ridicat de acuratețe. Prin aplicația mobilă dezvoltată în proiect, publicul larg este alertat în privința posibilelor episoade de poluare și fiind, de asemenea, invitat să semnaleze evenimente cu potențial ridicat de amenințare a siguranței de mediu. Astfel, în sprijinul eficientizării comunicării între autorități și cetățeni, pe lângă conferințele și comunicatele de presă, vor fi realizate o serie de evenimente demonstrative, care vor implica participarea activă a cetățenilor pentru evaluarea unor cazuri ipotetice / reale și stabilirea unor măsuri de remediere / prevenție.

3. Rezultate așteptate - Componenta 1

1. R.1 Sistem integrat mobil de monitorizare a calității aerului înconjurător care include 21 stații mobile complet echipate conform standardelor aflate în vigoare;

2. R.2 Raport de testare al sistemului integrat mobil de monitorizare a calității aerului;

3. R.3. Sistem aeropurtat pentru identificarea surselor de emisie în cazul unor episoade de poluare, care include 46 sisteme UAV, echipate cu: - 45 module de senzori pentru monitorizarea calității aerului; - 45 module de senzori pentru monitorizarea gazului de depozit al deșeurilor menajere; - 15 module de senzori pentru monitorizarea incineratoarelor de deșeuri; - 5 module de senzori pentru monitorizarea compușilor rezultați din industria prelucrării lemnului; - 2 module de senzori pentru monitorizarea următorilor compuși: metil mercaptan, HCN, HCl, CS₂, Cl₂. Fiecare sistem UAV va fi dotat cu camera de termoviziune, câte un modul de senzori pentru monitorizarea calității aerului și modul de senzori pentru monitorizarea gazului de depozit al deșeurilor menajere. Celelalte module de senzori vor fi distribuite uniform la nivel național, pentru cele 8 regiuni;

4. R.4 Platforma on-line pentru managementul sistemelor aeropurtate;

5. R.5 Certificate de înmatriculare pentru sistemul aeropurtat de identificare a surselor de emisie în cazul unor episoade de poluare;

6. R.6 Permise de zbor / autorizații de operare în spațiul aerian comun;

7. R.7 Raport de instruire și progres;

8. R.8 Raport de testare a sistemului aeropurtat pentru identificarea surselor de emisie;

9. R.9 Metodologie de operare pentru componentele sistemului aeropurtat pentru identificarea surselor de emisie;

10. R.10 Raport de intercomparare a seturilor de date;

11. R.11 Rapoarte de realizare a evenimentelor de informare și promovare;

12. R.12 Materiale de promovare (roll-up-uri, broșuri, pixuri, mape, USB memory flash, agende nedatate / notes-uri A5 cu coperta de plută, baterii externe, încărcătoare wireless, mini-sterilizatoare, etichete autocolante);

13. R.13 Raport de progres / anual;

14. R.14 Raport de audit financiar anual;

15. R.15 Raport de audit extern;

4. Justificarea cheltuielilor de investiții din cadrul proiectului

Necesitatea achiziționării sistemului integrat mobil de monitorizare a calității aerului înconjurător

Rolul stațiilor mobile va fi de a răspunde interesului cetățenilor anumitor tematici problematice privind calitatea aerului, precum și de a răspunde sesizărilor, petițiilor sau reclamațiilor vizând disconfortul cauzat de un anumit nivel al calității aerului. Sistemul se dorește a fi un instrument modern și puternic pentru fundamentarea deciziilor operative în cazul unor fenomene cu impact major asupra calității aerului, dar prin flexibilitatea și mobilitatea ridicată, va completa în orice moment posibilele nefuncționalități punctuale din cadrul RNMCA (indisponibilizări echipamente, zone cu o densitate a locuitorilor / monitorizare mai redusă, dar pentru care există sesizări din partea cetățenilor etc.) și va răspunde cetățenilor și autorităților în ceea ce privește calitatea aerului pe o rază de la 1 la 300 km. Sistemul are capacități de monitorizare și răspuns inclusiv, în cazul fenomenelor ce pot afecta calitatea aerului la nivel regional.

Necesitatea achiziționării sistemului aeropurtat de identificare ale surselor de emisie în caz de episod de poluare

În situația în care stațiile de monitorizare ale RNMCA înregistrează o tendință anormală de creștere a concentrațiilor de poluanți în atmosferă, deplasarea unui autolaborator este eficientă doar în condițiile în care personalul GNM poate identifica cu acuratețe arealul unde ar putea exista potențialele surse de emisii. În cazul unor incendii spontane ale unor deșeuri pe depozite neconforme, sau sesizări venite de la populație care reclamă un episod de disconfort olfactiv, reprezentanții GNM ar trebui să dețină echipamente performante care să poată parcurge teritoriu cu rapiditate și cu ajutorul carora să restrângă arealul supus evaluării și analizei impactului. În același timp, trebuie să se țină cont și de faptul că aceste evenimente se pot întâmpla pe parcursul nopții, astfel ca aceste echipamente de care ar trebui să dispună personalul GNM vor fi dotate cu sisteme pentru detectarea surselor, inclusiv pe timp de noapte. Având în vedere necesitatea identificării cu acuratețe a unor surse de emisii responsabile unui incident de poluare, episod de poluare, disconfort olfactiv, și ținând cont de orografia terenului și a dezvoltării urbanistice atât pe orizontală, dar mai ales pe verticală, fără delimitări foarte clare a zonelor industriale de cele rezidențiale, este evidentă nevoia de a achiziționa un instrument care să poată fi ridicat de la sol. Acest instrument va trebui să facă parte dintr-un sistem modular, sistem care va avea un modul cu termoviziune pentru utilizarea pe timpul nopții și de asemenea va avea un modul care va cuprinde senzori pentru determinarea indicativă a unor poluanți (PM₁₀, CO, H₂S, etc.).

5. Caracteristicile principale ale proiectului de investiții „Extinderea și modernizarea infrastructurii de monitorizare și control a calității aerului în scopul creșterii acurateței informațiilor și a capacității de răspuns la episoadele de poluare”

Titular: Ministerul Mediului Apelor și Pădurilor

Beneficiar: Agenția Națională pentru Protecția Mediului (A.N.P.M.) și Garda Națională de Mediu (G.N.M.)

Valoarea totală a proiectului, inclusiv TVA	mii lei	52.334
(prețuri valabile în luna august 2021: 1 euro = 4,9215 lei)		
Eșalonarea cheltuielilor		
- anul I	mii lei	51.000
- anul II	mii lei	1.334

Capacități:

- **Sisteme integrate mobile de monitorizare a calității aerului** **buc. 21**
- **Sisteme aeropurtate dotate cu senzori și echipamente
specifice activ de inspecție și control (pachet)** **buc. 46**
- **Platforma online pentru managementul sistemelor aeropurtate** **buc. 1**
- **Durata de execuție a proiectului de investiții** **luni 24**

Finanțarea proiectului se realizează din fonduri externe nerambursabile, de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Mediului Apelor și Pădurilor, în limita sumelor aprobate anual cu această destinație, conform programelor de investiții publice aprobate potrivit legii.

În conformitate cu prevederile art. 42 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, este necesară aprobarea de către guvern pentru notele de fundamentare privind necesitatea și oportunitatea efectuării cheltuielilor aferente pentru categoriile de investiții incluse la poziția C "Alte cheltuieli de investiții", în care se încadrează și cheltuielile de capital din cadrul proiectului „**Extinderea și modernizarea infrastructurii de monitorizare și control a calității aerului în scopul creșterii acurateței informațiilor și a capacității de răspuns la episoadele de poluare**”.